

ՀԱՅԱՍՏԱՆԻ ՀԱՆՐԱՊԵՏՈՒԹՅԱՆ ՎՃՌԱԲԵԿ ԴԱՏԱՐԱՆԻ ՆԱԽԱԳԱԸ

Ո Ր Ո Շ ՈՒ Մ

ԵՆԹԱԿԱՅՈՒԹՅԱՆ ՎԵՐԱԲԵՐՅԱԼ ՎԵՃԸ ԼՈՒԾԵԼՈՒ ՄԱՍԻՆ

7 դեկտեմբերի 2022 թվական

ք. Երևան

ուսումնասիրելով ըստ հայցի՝ Վահան Սիմոնյանի, Սյուզաննա Գալստյանի ընդդեմ ՀՀ հակակոռուպցիոն կոմիտեի, Հարկադիր կատարումն ապահովող ծառայության, ՀՀ կենտրոնական բանկի, ՀՀ ֆինանսների նախարարության՝ քրեական գործի շրջանակներում Վահան Սիմոնյանի անշարժ և շարժական գույքերի վրա դրված կալանքները վերացնելու և որպես հետևանք ոսկյա և ադամանդյա զարդերը Վահան Սիմոնյանին, Սյուզաննա Գալստյանին վերադարձնելու պահանջների մասին թիվ ՀԿԴ/0051/02/22 (ԵԴ/7692/02/22) քաղաքացիական գործի ենթակայությունը որոշելու նպատակով այն Վճռաբեկ դատարանի նախագահին ուղարկելու վերաբերյալ ՀՀ հակակոռուպցիոն դատարանի՝ 2022 թվականի նոյեմբերի 28-ի որոշումը,

Պ Ա Ր Զ Ե Ց Ի

Գործի դատավարական նախապատմությունը.

1. Վահան Վահագնի Սիմոնյանը, Սյուզաննա Յուրիկի Գալստյանը (այսուհետ նաև՝ Համահայցվորներ) 2022 թվականի փետրվարի 17-ին հայցադիմում են ներկայացրել Երևան քաղաքի առաջին ատյանի ընդհանուր իրավասության դատարան ընդդեմ ՀՀ հակակոռուպցիոն կոմիտեի, Հարկադիր կատարումն ապահովող

ծառայության, ՀՀ կենտրոնական բանկի, ՀՀ ֆինանսների նախարարության (այսուհետ նաև՝ Պատասխանողներ)՝ պահանջելով վերացնել քրեական գործի շրջանակներում Վահան Սիմոնյանի անշարժ և շարժական գույքերի վրա դրված կալանքները և որպես հետևանք՝ Վահան Վահագնի Սիմոնյանին, Սյուզաննա Յուրիկի Գալստյանին վերադարձնել 31 անուն ոսկյա և ադամանդյա զարդերը:

2. Երևան քաղաքի առաջին ատյանի ընդհանուր իրավասության դատարանի՝ 2022 թվականի հուլիսի 8-ի որոշմամբ հայցադիմումն ընդունվել է վարույթ:

Երևան քաղաքի առաջին ատյանի ընդհանուր իրավասության դատարանի՝ 2022 թվականի նոյեմբերի 9-ի որոշմամբ քաղաքացիական գործը հանձնվել է ՀՀ հակակոռուպցիոն դատարանի քննությանը:

3. 2022 թվականի նոյեմբերի 24-ին թիվ ԵԴ/7692/02/22 քաղաքացիական գործը ստացվել է ՀՀ հակակոռուպցիոն դատարանում, որին շնորհվել է ՀԿԴ/0051/02/22 համարը:

Հակակոռուպցիոն դատարանի՝ 2022 թվականի նոյեմբերի 28-ի որոշմամբ քաղաքացիական գործի ենթակայությունը որոշելու նպատակով այն ուղարկվել է ՀՀ Վճռաբեկ դատարանի նախագահին:

4. Գործը ՀՀ Վճռաբեկ դատարանում ստացվել է 2022 թվականի նոյեմբերի 30-ին:

Ենթակայության վերաբերյալ վեճի լուծման համար էական նշանակություն ունեցող փաստական հանգամանքները.

5. Հղում կատարելով «Հայաստանի Հանրապետության դատական օրենսգիրք» ՀՀ սահմանադրական օրենքի 24-րդ հոդվածի 3-րդ մասին, 2021 թվականի ապրիլի 14-ին ընդունված՝ ««Հայաստանի Հանրապետության դատական օրենսգիրք» սահմանադրական օրենքում լրացումներ և փոփոխություններ կատարելու մասին» թիվ ՀՕ-331-Ն ՀՀ սահմանադրական օրենքի 19-րդ հոդվածի 19-րդ, 22-րդ, 23-րդ և 24-րդ մասերին, ՀՀ քաղաքացիական դատավարության օրենսգրքի 25-րդ հոդվածի 3.1-րդ մասին, Երևան քաղաքի առաջին ատյանի ընդհանուր իրավասության դատարանը 2022 թվականի նոյեմբերի 9-ի որոշմամբ քաղաքացիական գործը հանձնել է Հակակոռուպցիոն դատարանի քննությանը՝ այն պատճառաբանությամբ, որ սույն

գործով ներկայացված պահանջի քննությունն անխուսափելիորեն առնչվում է Հայաստանի Հանրապետության գույքային շահերին¹:

6. Հղում կատարելով «Հայաստանի Հանրապետության դատական օրենսգիրք» ՀՀ սահմանադրական օրենքի 24-րդ հոդվածի 3-րդ մասին, ՀՀ քաղաքացիական դատավարության օրենսգրքի 41-րդ հոդվածի 1-ին և 3-րդ մասերին՝ ՀՀ հակակոռուպցիոն դատարանը 2022 թվականի նոյեմբերի 28-ի որոշմամբ գտել է, որ սույն գործը ենթակա է Երևան քաղաքի առաջին ատյանի ընդհանուր իրավասության դատարանին և այդ առնչությամբ դիմել է Վճռաբեկ դատարանի նախագահին՝ նշելով հետևյալը. «(...) Ֆիզիկական անձը քաղաքացիական դատավարության օրենսգրքի իմաստով չի հանդիսանում պետական շահերի պաշտպանության հայց հարուցող պարզաձև սուբյեկտ: Ֆիզիկական անձի կողմից ներկայացված հայցը միտված է բացառապես վերջինիս իրավունքների ու օրինական շահերի պաշտպանությանը, և ըստ այդմ, այդ հայցի հիման վրա հարուցված քաղաքացիական գործը չի կարող քննվել Հակակոռուպցիոն դատարանում:

(...) Պետական մարմինների կողմից կամ պետական մարմնի դեմ ներկայացված հայցերի հիման վրա հարուցված ցանկացած գործ թեև կարող է անուղղակի առնչություն ունենալ պետության շահերին, սակայն Հակակոռուպցիոն դատարանի՝ որպես մասնագիտացված դատարանի ենթակայությանը վերապահված պետության շահերի վերաբերյալ գործերի շրջանակը օրենսդիրը սահմանել է սպառիչ կերպով՝ այդ շրջանակում ներառելով բացառապես պետության գույքային և ոչ գույքային շահերի պաշտպանությանն ուղղված հայցերի հիման վրա հարուցված քաղաքացիական գործերը, որպիսի լիազորությունը վերապահված է ՀՀ գլխավոր դատախազությանը: Ուստի «պետության գույքային և ոչ գույքային» եզրույթի նման լայն մեկնաբանումը և պետության շահերին անուղղակի առնչություն ունեցող բոլոր գործերը Հակակոռուպցիոն դատարանի ենթակայությանը վերապահելը անխուսափելիորեն կհասթարի Հակակոռուպցիոն դատարանի սրելոծման հիմքում ընկած նպատակները և հնարավորություն չի տա ապահովելու Հակակոռուպցիոն դատարանին ենթակա քաղաքացիական դատավարության կարգով պետության գույքային և ոչ գույքային շահերի պաշտպանության հայցերով և «Այօրինի ծագում ունեցող գույքի

¹ Տե՛ս քաղաքացիական գործը, հատոր 4, թերթեր 155-157:

բոնագանձման մասին» օրենքի հիման վրա գույքի բոնագանձման հայցերով հարուցված քաղաքացիական գործերի քննության բարձր արդյունավետությունը:

Վերոշարադրյալ հիմնավորումների լույսի ներքո Դատարանը արձանագրում է, որ պետության գույքային կամ ոչ գույքային շահերին առնչվող քաղաքացիական գործը ենթակա է քննության Հակակոռուպցիոն դատարանում հետևյալ պայմանների միաժամանակյա առկայության պարագայում.

1. առկա է պետության գույքային կամ ոչ գույքային շահի պաշտպանության հայց,

2. հայցը հարուցվել է պարզաճ սուբյեկտի՝ ՀՀ գլխավոր դատախազության կողմից:

Ելնելով վերոշարադրյալից՝ Դատարանը գալիս է այն եզրահանգման, որ թիվ ՀԿԴ/0051/02/22 գործը ենթակա չէ քննության Հակակոռուպցիոն դատարանում»²:

Վճռաբեկ դատարանի նախագահի պատճառաբանությունները և եզրահանգումը.

7. Սույն գործով Վճռաբեկ դատարանի նախագահի առջև բարձրացված իրավական հարցը հետևյալն է. *հիմնավոր՞ է արդյոք ՀՀ հակակոռուպցիոն դատարանի հետևությունն այն մասին, որ թիվ ՀԿԴ/0051/02/22 (ԵԴ/7692/02/22) քաղաքացիական գործը՝ ըստ հայցի Վահան Միմոնյանի, Սյուզաննա Գալստյանի ընդդեմ ՀՀ հակակոռուպցիոն կոմիտեի, Հարկադիր կատարումն սպառնվող ծառայության, ՀՀ կենտրոնական բանկի, ՀՀ ֆինանսների նախարարության՝ քրեական գործի շրջանակներում Վահան Միմոնյանի անշարժ և շարժական գույքերի վրա դրված կալանքները վերացնելու և որպես հետևանք ոսկյա և ադամանդյա զարդերը Վահան Միմոնյանին, Սյուզաննա Գալստյանին վերադարձնելու պահանջների մասին, ենթակա է Երևան քաղաքի առաջին արջանի ընդհանուր իրավասության դատարանին:*

8. «Հայաստանի Հանրապետության դատական օրենսգիրք» ՀՀ սահմանադրական օրենքի 2-րդ հոդվածի 3-րդ մասի 3-րդ կետի համաձայն՝ «Մասնագիտացված դատարաններն են՝ (...) հակակոռուպցիոն դատարանը»:

«Հայաստանի Հանրապետության դատական օրենսգիրք» ՀՀ սահմանադրական օրենքի 24-րդ հոդվածի 3-րդ մասի համաձայն՝ «Հակակոռուպցիոն դատարանին են

² Տե՛ս քաղաքացիական գործը, հատոր 5, թերթեր 3-9:

ենթակա (...) քաղաքացիական դատավարության կարգով պետության գույքային և ոչ գույքային շահերի պաշտպանության հայցերով և «Ապօրինի ծագում ունեցող գույքի բռնագանձման մասին» օրենքի հիման վրա գույքի բռնագանձման հայցերով հարուցված քաղաքացիական գործերը (այսուհետք՝ հակակոռուպցիոն քաղաքացիական գործեր)»:

9. Սույն որոշման նախորդ կետում վկայակոչված իրավական նորմերի վերլուծությունից հետևում է, որ հակակոռուպցիոն դատարանին ենթակա քաղաքացիական գործերն են՝ քաղաքացիական դատավարության կարգով պետության գույքային և ոչ գույքային շահերի պաշտպանությանն ուղղված հայցերով և «Ապօրինի ծագում ունեցող գույքի բռնագանձման մասին» օրենքի հիման վրա գույքի բռնագանձման հայցերով հարուցված քաղաքացիական գործերը: Նշվածը հիմք է տալիս փաստելու, որ օրենսդիրը հակակոռուպցիոն դատարանի ենթակայությանն է վերապահել ոչ թե այն գործերը, որոնք **առնչվում են պետության գույքային և ոչ գույքային շահերին**, այլ այն հայցերով գործերը, որոնք **ուղղված են այդ շահերի պաշտպանությանը**: Այսինքն՝ հակակոռուպցիոն դատարանի ենթակայական իրավագործությունը սահմանափակված է **պետության գույքային և ոչ գույքային շահերի պաշտպանությանն ուղղված հայցերի** քննությամբ: Հարկ է նաև նշել, որ այս մոտեցումը բխում է 2021 թվականի ապրիլի 14-ին ընդունված՝ ««Հայաստանի Հանրապետության դատական օրենսգիրք» սահմանադրական օրենքում լրացումներ և փոփոխություններ կատարելու մասին» թիվ ՀՕ-331-Ն ՀՀ սահմանադրական օրենքի նախագծի ընդունման հիմնավորումներից, համաձայն որոնց, օրենսդիրը հակակոռուպցիոն դատարանին օժտել է մասնագիտացված դատարանի կարգավիճակով և ըստ այդմ՝ նախատեսել այդ դատարանի քննությանը ենթակա քաղաքացիաիրավական վեճերի սահմանափակ շրջանակ³:

10. Սույն քաղաքացիական գործի նյութերի ուսումնասիրությունից հետևում է, որ.

- Վ.Սիմոնյանը և Ս.Գալստյանը դատարան են ներկայացրել հայցադիմում ընդդեմ ՀՀ հակակոռուպցիոն կոմիտեի, Հարկադիր կատարումն ապահովող

³ Տե՛ս 2021 թվականի ապրիլի 14-ին ընդունված՝ ««Հայաստանի Հանրապետության դատական օրենսգիրք» սահմանադրական օրենքում լրացումներ և փոփոխություններ կատարելու մասին» թիվ ՀՕ-331-Ն ՀՀ սահմանադրական օրենքի նախագծի հիմնավորումները՝ ՀՀ Ազգային ժողովի պաշտոնական կայքէջում՝ հետևյալ հղմամբ՝ http://www.parliament.am/draftreading_docs7/K-785_DR2.pdf

ծառայության, ՀՀ կենտրոնական բանկի, ՀՀ ֆինանսների նախարարության՝ քրեական գործի շրջանակներում Վ.Սիմոնյանի անշարժ և շարժական գույքերի վրա դրված կալանքները վերացնելու և որպես հետևանք ոսկյա և ադամանդյա զարդերը Վ.Սիմոնյանին և Ս.Գալստյանին վերադարձնելու պահանջների մասին⁴, որը Երևան քաղաքի առաջին ատյանի ընդհանուր իրավասության դատարանի՝ 2022 թվականի հուլիսի 8-ի որոշմամբ ընդունվել է վարույթ⁵,

- հղում կատարելով «Հայաստանի Հանրապետության դատական օրենսգիրք» ՀՀ սահմանադրական օրենքի 24-րդ հոդվածի 3-րդ մասին, 2021 թվականի ապրիլի 14-ին ընդունված՝ ««Հայաստանի Հանրապետության դատական օրենսգիրք» սահմանադրական օրենքում լրացումներ և փոփոխություններ կատարելու մասին» թիվ ՀՕ-331-Ն ՀՀ սահմանադրական օրենքի 19-րդ հոդվածի 19-րդ, 22-րդ, 23-րդ և 24-րդ մասերին, ՀՀ քաղաքացիական դատավարության օրենսգրքի 25-րդ հոդվածի 3.1-րդ մասին, Երևան քաղաքի առաջին ատյանի ընդհանուր իրավասության դատարանը 2022 թվականի նոյեմբերի 9-ի որոշմամբ քաղաքացիական գործը հանձնել է Հակակոռուպցիոն դատարանի քննությանը՝ այն պատճառաբանությամբ, որ սույն գործով ներկայացված պահանջի քննությունն անխուսափելիորեն առնչվում է Հայաստանի Հանրապետության գույքային շահերին⁶,

- հղում կատարելով «Հայաստանի Հանրապետության դատական օրենսգիրք» ՀՀ սահմանադրական օրենքի 24-րդ հոդվածի 3-րդ մասին, ՀՀ քաղաքացիական դատավարության օրենսգրքի 41-րդ հոդվածի 1-ին և 3-րդ մասերին՝ Հակակոռուպցիոն դատարանը 2022 թվականի նոյեմբերի 28-ի որոշմամբ գտել է, որ սույն գործը ենթակա է Երևան քաղաքի առաջին ատյանի ընդհանուր իրավասության դատարանին՝ նշելով, որ պետության գույքային կամ ոչ գույքային շահերին առնչվող քաղաքացիական գործը ենթակա է քննության Հակակոռուպցիոն դատարանում՝ հետևյալ պայմանների միաժամանակյա առկայության պարագայում. 1) առկա է պետության գույքային կամ ոչ գույքային շահի պաշտպանության հայց, 2) հայցը հարուցվել է պատշաճ սուբյեկտի՝ ՀՀ

⁴ Տե՛ս սույն որոշման 1-ին կետը:

⁵ Տե՛ս սույն որոշման 2-րդ կետը:

⁶ Տե՛ս սույն որոշման 5-րդ կետը:

գլխավոր դատախազության կողմից, հետևաբար, թիվ ՀԿԴ/0051/02/22 գործը ենթակա չէ քննության Հակակոռուպցիոն դատարանում⁷:

11. Նախորդ կետում մեջբերված փաստական հանգամանքները գնահատելով սույն որոշման 8-9-րդ կետերում վկայակոչված իրավադրույթների և արտահայտված իրավական դիրքորոշումների լույսի ներքո, հարկ է նկատել, որ սույն գործով Երևան քաղաքի առաջին ատյանի ընդհանուր իրավասության դատարան հայցադիմում է ներկայացվել Վ.Միմոնյանի, Ս.Գալստյանի կողմից ընդդեմ ՀՀ հակակոռուպցիոն կոմիտեի, Հարկադիր կատարումն ապահովող ծառայության, ՀՀ կենտրոնական բանկի, ՀՀ ֆինանսների նախարարության՝ քրեական գործի շրջանակներում անշարժ և շարժական գույքերի վրա դրված կալանքները վերացնելու և որպես հետևանք ոսկյա և ադամանդյա զարդերը Համահայցվորներին վերադարձնելու պահանջների մասին: Այսինքն՝ հայցադիմումի առարկան է կազմում Համահայցվորների իրավունքների և օրինական շահերի պաշտպանությանն ուղղված պահանջը, որը թեև կարող է նաև առնչվել պետության գույքային և ոչ գույքային շահերին, սակայն միտված չէ այդ շահերի պաշտպանությանը: Այլ կերպ, հայցադիմումի առարկան չի հետապնդում հանրային շահի պաշտպանության նպատակ, որն օրենսդրի կողմից նախատեսվել է որպես ՀՀ հակակոռուպցիոն դատարանի կողմից գործերի քննության նախապայման:

12. Վերը շարադրվածը հիմք է տալիս փաստելու, որ ՀՀ հակակոռուպցիոն դատարանի հետևությունն այն մասին, որ թիվ ՀԿԴ/0051/02/22 (ԵԴ/7692/02/22) քաղաքացիական գործը՝ ըստ հայցի Վահան Միմոնյանի, Սյուզաննա Գալստյանի ընդդեմ ՀՀ հակակոռուպցիոն կոմիտեի, Հարկադիր կատարումն ապահովող ծառայության, ՀՀ կենտրոնական բանկի, ՀՀ ֆինանսների նախարարության՝ քրեական գործի շրջանակներում Վահան Միմոնյանի անշարժ և շարժական գույքերի վրա դրված կալանքները վերացնելու և որպես հետևանք ոսկյա և ադամանդյա զարդերը Վահան Միմոնյանին, Սյուզաննա Գալստյանին վերադարձնելու պահանջների մասին, ենթակա է Երևան քաղաքի առաջին ատյանի ընդհանուր իրավասության դատարանին, հիմնավոր է:

13. Վերոգրյալի հիման վրա, գտնում եմ, որ Վահան Միմոնյանի և Սյուզաննա Գալստյանի հայցադիմումի հիման վրա հարուցված թիվ ՀԿԴ/0051/02/22

⁷ Տե՛ս սույն որոշման 6-րդ կետը:

(ԵԴ/7692/02/22) քաղաքացիական գործը ենթակա է Երևան քաղաքի առաջին ատյանի ընդհանուր իրավասության դատարանի քննությանը:

Հիմք ընդունելով վերոշարադրյալը և ղեկավարվելով ՀՀ քաղաքացիական դատավարության օրենսգրքի 26-րդ հոդվածի 2-րդ մասով՝

Ո Ր Ո Շ Ե Ց Ի

թիվ ՀԿԴ/0051/02/22 (ԵԴ/7692/02/22) քաղաքացիական գործն ըստ հայցի Վահան Սիմոնյանի, Սյուզաննա Գալստյանի ընդդեմ ՀՀ հակակոռուպցիոն կոմիտեի, Հարկադիր կատարումն ապահովող ծառայության, ՀՀ կենտրոնական բանկի, ՀՀ ֆինանսների նախարարության՝ քրեական գործի շրջանակներում Վահան Սիմոնյանի անշարժ և շարժական գույքերի վրա դրված կալանքները վերացնելու և որպես հետևանք ոսկյա և ադամանդյա զարդերը Վահան Սիմոնյանին, Սյուզաննա Գալստյանին վերադարձնելու պահանջների մասին, ենթակա է Երևան քաղաքի առաջին ատյանի ընդհանուր իրավասության դատարանին:

ԼԻԼԻԹ ԹԱԴԵՎՈՍՅԱՆ